

Скідзель

500 год гісторыі

ЗМЕСТ

Слова да чытача (Я.Я.Васілеўскі)	4
Ад аўтараў	5
Раздзел 1. Скідзель у Вялікім княстве Літоўскім і Рэчы Паспалітай (канец XV - XVIII ст.) (Сяргей Токць, Янка Лялевіч)	6
Раздзел 2. Скідзель у складзе Расійскай імперыі (1795 - 1915) (Сяргей Токць)	26
Прастора, паселіштва і адміністрацыйныя структуры	26
Панскі двор і сялянская гаспадарка	30
Рэформа 1861 г. і змаганне за зямлю	41
Парэформенная сялянская гаспадарка	57
Папроза абезземельвання: у пошуках выйсця	64
Власное самакіраванне	74
Царква і школа	87
Скідзельскія яўрэй	94
Раздзел 3. Скідзель у міжваеннай польскай дзяржаве (1921-1939 гг.) (Сяргей Токць, Андрэй Вашкевіч, Дзмітры Люцік)	100
Раздзел 4. Скідзельскае паўстанне 1939 г. (Ілья Барысаў, Сяргей Токць)	128
Раздзел 5. У полымі вайны (1941-1945) (Дзмітры Люцік, Ілья Барысаў, Сяргей Токць)	145
Пачатак вайны: гераічная абарона Скідзеля	145
У страшныя гады акупацыі	154
Вызваленне	162
Замест эпілогу: кароткі нарыс наваейнай гісторыі Скідзеля (Ілья Барысаў, Сяргей Токць)	175
Дадатак 1. Скідзельшчына літаратурная (Мікалай Дзелянкоўскі).	178
Дадатак 2. Спіс гаспадароў Скідзеля ў 1816 г. (падрыхтаваў Сяргей Токць)	189
Спіс скарачэнняў	191

УДК 908(476.6-21Скідзель)
ББК 26.89(4Бел)
С42

Рэкамендавана да друку кафедрай археалогіі і этналогіі ГрДУ імя Янкі Купалы.

Аўтары:

І.Барысаў, М.Дзесянкоўскі, А.Вашкевіч, Д.Люцік, Я.Лялевіч, З.Сямашка, С.Токіць.

Рэцэнзенты:

дацэнт кафедры археалогіі і этналогіі ГрДУ імя Янкі Купалы І. Сямянюк;

старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь А. Шаландо.

Рэдакцыйная калегія:

Я.Я.Васілеўскі, А.І.Вітко, А.М.Лазовік, І.А.Барысаў, С.М.Токіць (навуковы рэдактар), Г.І.Жвалеўская, З.А.Сямашка, З.І.Міхальчук, К.С.Федаровіч, Н.Ф.Чабагарэвіч.

Скідзель. 500 год гісторыі / І.Барысаў, М.Дзесянкоўскі, А.Вашкевіч, [і інш.] ..
С42 рэдкал. : Я.Я.Васілеўскі, А.І.Вітко, А.М.Лазовік [і інш.]. - Гродна: Гродзен. друк.,
2008. - 248 с. : іл.

ISBN 978-985-6835-39-4

Навукова-папулярная праца, прысвечаная 500-годдзю горада Скідзеля. На аснове шырокага кола архіўных крыніцаў, вусных успамінаў і краязнаўчых матэрыялаў аўтары прасочваюць гісторыю Скідзеля ад часу першай узгадкі ў старадаўнім дакуменце да сучаснасці. Кніга прызначана шырокаму колу чытачоў, як прафесійным гісторыкам, так і для ўсіх тых, хто цікавіцца мінулым нашай краіны.

УДК 908(476.6-21Скідзель)
ББК 26.89(4Бел)

ISBN 978-985-6835-39-4

• Скідзельскі гарадскі
выканавы камітэт, 2008
• Афармленне:
ГДГУП «Гродзенская друкарня», 2008